

**UCHWAŁA NR / / 2023
RADY MIEJSKIEJ W DOBREJ**

z dnia 2023 r.

w sprawie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych oraz usług sąsiedzkich

Na podstawie art. 50 ust. 6, ust. 6a, ust. 6b oraz art. 96 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023r. poz. 901, 1693 i 1938), uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała określa:

- 1) szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania;
- 2) szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług;
- 3) zasady zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej, o których mowa w art. 96 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, będących w zakresie zadań własnych.

§ 2. 1. Osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione oraz osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małzonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić – przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

2. Ilekroć w niniejszej uchwale jest mowa o „specjalistycznych usługach opiekuńczych” rozumieć przez to należy specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

3. Usługi opiekuńcze służą wyłącznie zaspokojeniu podstawowych potrzeb bytowych podopiecznego, uwzględniając stan jego zdrowia, niepełnosprawność i wiek.

4. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem.

5. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej realizuje usługi opiekuńcze na warunkach umowy o pracę, umowę zlecenia lub powierzenia wykonywania usług opiekuńczych innym podmiotom.

6. Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych przyznawana jest na warunkach oraz w zakresie określonym w ustawie o pomocy społecznej.

7. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze będą świadczone w miejscu zamieszkania świadczeniobiorców, w dniach od poniedziałku do piątku z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy.

§ 3. Szczegółowy zakres, okres i miejsce świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz wysokość odpłatności ponoszonej przez świadczeniobiorcę określa się w decyzji administracyjnej.

§ 4. 1. Stawka za jedną godzinę usług opiekuńczych wynosi 100% minimalnej stawki godzinowej, o której mowa w art. 1 pkt 1a ustawy z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. z 2020 r. poz. 2207) ustalonej i ogłaszanej corocznie w trybie i na zasadach określonych w niniejszej ustawie.

2. Stawka za jedną godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych wynosi 150% minimalnej stawki godzinowej, o której mowa w art. 1 pkt 1a ustawy z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. z 2020 r. poz. 2207) ustalonej i ogłaszanej corocznie w trybie i na zasadach określonych w niniejszej ustawie.

§ 5. 1. Usługi przysługują nieodpłatnie, jeżeli dochód osoby samotnej, samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie wymagającej przyznania usług nie przekracza odpowiednio kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust.1 pkt 1 lub w art. 8 ust.1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.

2. Osoby niespełniające kryterium dochodowego określonego w ust. 1 ponoszą odpłatność za wykonane usługi w zależności od posiadanego dochodu w wysokości określonej w załączniku do niniejszej uchwały.

3. Odpłatność za usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze ustalana jest miesięcznie, jako iloczyn liczby godzin usług świadczonych świadczeniobiorcy w danym miesiącu oraz stawki odpłatności za jedną godzinę usług.

4. Opłata za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze wnoszona jest raz w miesiącu na rachunek bankowy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrej.

§ 6. 1. Korzystający z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych może być częściowo lub całkowicie zwolniony z ponoszenia opłat.

2. Całkowite zwolnienie od opłat przysługuje w przypadku:

- 1) korzystania z usług opiekuńczych przez więcej niż jedną osobę w rodzinie;
- 2) korzystania, z co najmniej dwóch rodzajów usług w tym samym czasie;
- 3) ponoszenia odpłatności za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej, placówce wychowawczej, rehabilitacyjnej bądź leczniczej.

3. Częściowe zwolnienie od opłat przysługuje ze względu na:

- 1) posiadanie znacznego stopnia niepełnosprawności;
- 2) ponoszenie stałych wydatków na leki, leczenie lub rehabilitację, których wysokość przewyższa 30% dochodu;
- 3) wystąpienie zdarzenia losowego, powodującego znaczne pogorszenie sytuacji materialnej;
- 4) okoliczności, w których żądanie zwrotu opłaty stanowiłoby dla osoby bądź rodziny nadmierne obciążenie finansowe lub niweczyłoby skutki udzielonej pomocy biorąc pod uwagę sytuację życiową, rodzinną i mieszkaniową.

4. Całkowite lub częściowe zwolnienie bądź odmowa zwolnienia z odpłatności za usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze następuje w drodze decyzji administracyjnej.

§ 7. 1. Usługi sąsiedzkie, jako rodzaj usług opiekuńczych przyznawane są osobom spełniającym warunki określone w art. 50 ust. 1 i ust. 2 ustawy o pomocy społecznej albo uchwale Rady Miejskiej w Dobrej podjętej na podstawie art. 50 ust. 6b ustawy o pomocy społecznej.

2. Przyznanie usług sąsiedzkich następuje na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego lub z urzędu.

3. Usługi sąsiedzkie organizuje i realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej.

4. Przyznanie usług sąsiedzkich wymaga każdorazowo decyzji administracyjnej wydanej przez Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrej lub innego pracownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrej upoważnionego przez Burmistrza Dobrej do wydawania decyzji w sprawach z zakresu pomocy społecznej.

§ 8. 1. Stawka opłaty za jedną godzinę usług opiekuńczych, w tym usług sąsiedzkich określa § 4 ust. 1 niniejszej uchwały.

2. Warunki odpłatności za usługi sąsiedzkie a także szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, a także trybu ich pobierania określa § 5 i § 6 niniejszej uchwały.

§ 9. 1. Usługi sąsiedzkie mogą być przyznane osobom, dla których wsparcie w postaci tych usług będzie miało charakter uzupełniający opiekę sprawowaną przez rodzinę oraz wspólnie niezamieszkującego małżonka, wstępnych i zstępnych.

2. Usługi sąsiedzkie obejmują pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgniacyjną, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji oraz w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

3. Usługi sąsiedzkie mogą być przyznane, jako wyłączna forma usług opiekuńczych osobom, które wymagają pomocy w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych lub zapewnieniu kontaktów z otoczeniem. Jeżeli osoba uprawniona do usług opiekuńczych wymaga także opieki higienicznej lub zleconej przez lekarza pielęgnacji usługi sąsiedzkie mogą być przyznane równoległe z usługami opiekuńczymi świadczonymi w innej formie.

4. Usługi sąsiedzkie świadczone będą w miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy.

5. Usługi sąsiedzkie przyznaje się w wymiarze nieprzekraczającym 14 godzin w tygodniu.

6. Pomoc świadczona jest przez osobę pełnoletnią, niebędącą członkiem rodziny, osoby na rzecz, której są świadczone usługi sąsiedzkie, mieszkającą w sąsiedztwie oraz została zaakceptowana przez osobę na rzecz, której są świadczone usługi sąsiedzkie i została zaakceptowana przez organizatora usług sąsiedzkich.

7. Usługi sąsiedzkie mogą być wykonywane przez osoby nieposiadające kierunkowego przygotowania zawodowego.

8. Warunkiem sprawowania opieki w ramach usług sąsiedzkich jest posiadanie dokumentu poświadczającego ukończenie szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy.

§ 10. Rozliczenie wykonania usług sąsiedzkich następuje poprzez złożenie przez osobę świadczącą usługi sąsiedzkie oświadczenia zawierającego zestawienie zrealizowanych usług. Zestawienie wskazuje zakres wykonanych usług oraz czas ich świadczenia (datę i godziny). Zestawienie przedkłada się organizatorowi usług sąsiedzkich w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, na który usługi zostały przyznane. Zestawienie winno być opatrzone także podpisem podopiecznego.

§ 11. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dobrej.

§ 12. Traci moc uchwała nr XIV/102/19 Rady Miejskiej w Dobrej z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyjątkiem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2019 r. poz. 9966).

§ 13. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Dobrej

w sprawie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych oraz usług sąsiedzkich

Zgodnie z przepisem art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023r. poz. 901, 1693 i 1938) rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

W dniu 24 sierpnia 2023r. w Dzienniku Ustaw RP, opublikowana została ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw.

Nowelizacja wprowadza do systemu pomocy społecznej nowe usługi społeczne, tj.: usługi opiekuńcze świadczone w formie usług sąsiedzkich oraz pobyty krótkoterminowe w domach pomocy społecznej w formie pobytów całodobowych i dziennych.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 listopada 2023 r. Wyjątek stanowią przepisy dotyczące rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych oraz zmiana wysokości maksymalnej zasiłku stałego, które to zmiany mają wejść w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Usługi sąsiedzkie są nową formą świadczenia pomocy społecznej. Wprowadzenie usług sąsiedzkich podyktowane jest niedostosowaniem oferty usługowej do obecnych potrzeb oraz ograniczeniem zasobów kadry opiekuńczej, co spowodowało konieczność systemowego i środowiskowego rozwoju usług społecznych w imię idei deinstytucjonalizacji.

Wdrożenie usług sąsiedzkich przyczyni się do rozwoju usług społecznych, głównie dla osób starszych, które wymagają np. pomocy przy zrobieniu zakupów, sprzątaniu mieszkania, a jeszcze nie wymagają pomocy w formie usług opiekuńczych świadczonych przez opiekunki. Pod pojęciem usług sąsiedzkich należy rozumieć świadczenia pomocy społecznej o charakterze opiekuńczym, które organizowane są w miejscu zamieszkania.

Zgodnie z Ustawą usługi sąsiedzkie są formą wsparcia świadczoną przez osoby blisko mieszkające, które wynagradzane są w formie pieniężnej przez gminę. W ramach usług sąsiedzkich może być świadczona pomoc w następującym zakresie:

- 1) pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych,
- 2) prostą podstawową opiekę higieniczno-pielęgnacyjną – czynności podstawowe, które nie wymagają specjalistycznego przygotowania,
- 3) w miarę potrzeb oraz możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Z usług sąsiedzkich będzie mogła skorzystać osoba samotna, która z powodu wieku, choroby lub innych powodów wymaga wsparcia innych osób, natomiast nie może go otrzymać. Za osobę samotną uznaje się osobę, która:

- 1) samotnie prowadzi gospodarstwo domowe,
- 2) nie znajduje się w związku małżeńskim,
- 3) nie posiada zstępnych ani wstępnych, czyli dzieci, wnuków, rodziców, dziadków.

Zgodnie z przepisami, gmina w drodze uchwały może zdecydować o poszerzeniu katalogu osób, które będą mogły otrzymać usługi sąsiedzkie. W związku z tym z usług sąsiedzkich będą mogły skorzystać także te osoby, których rodzina, w tym wspólnie niezamieszkujący małżonek, zstępni i wstępni, nie mogą zaoferować takiego wsparcia.

Świadczeniem usług sąsiedzkich będą mogły zajmować się osoby, które spełnią poniższe wymagania:

- 1) ukończyły 18. rok życia,
- 2) nie należą do rodziny osoby, dla której mają być świadczone usługi,
- 3) nie są zamieszkującym oddzielnie członkiem rodziny (małżonkiem, wstępnym lub zstępnym) osoby, dla której mają być świadczone usługi,
- 4) oświadczyły, że są zdolne pod kątem psychofizycznym do świadczenia tego typu usług,
- 5) zamieszkują w okolicy osoby, dla której przeznaczone są usługi,
- 6) przeszły szkolenie w zakresie udzielania pierwszej pomocy,
- 7) zostały zaakceptowane przez organizatora usług i osobę, na rzecz której usługi te mają być świadczone.

Organizatorem usług sąsiedzkich jest gmina właściwa pod względem miejsca zamieszkania osoby, która będzie ubiegała się o przyznanie tego typu usług, albo innego rodzaju podmioty uprawnione do ich prowadzenia.

Tak jak przy pozostałych zadaniach gmina może zdecydować, czy organizując na swoim terenie usługę sąsiedzką będzie korzystać z możliwości jej zlecenia organizacjom społecznym.

W zależności od indywidualnych potrzeb i możliwości będzie decydować też o formie podejmowania współpracy z opiekunami-sąsiadami (w większości przypadków podstawą takiej współpracy będzie umowa zlecenia).

W przypadku realizacji przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich, rada gminy określa w uchwale, jak świadczone będą usługi opiekuńcze tego typu i ile będzie kosztowało ich prowadzenie, w tym głównie:

- 1) szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze (w tym także świadczone w formie usług sąsiedzkich) i specjalistyczne usługi opiekuńcze (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi),
- 2) szczegółowe warunki zwolnienia od opłat i tryb ich pobierania,
- 3) szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich (np. czy będą to usługi „uzupełniające” usługi świadczone przez opiekunki środowiskowe, czy będą one przyznawane w pierwszej kolejności osobom pozbawionym usług opiekuńczych w ogóle),
- 4) wymiar (który może zostać wskazany także jako minimalny lub maksymalny),
- 5) zakres usług sąsiedzkich (przy założeniu, że czynności wykonywane w ramach tej usługi nie będą wymagały specjalnych kwalifikacji),
- 6) szczegółowy sposób rozliczania wykonania usług sąsiedzkich (np. przez wskazanie, czy wynagrodzenie będzie płatne ryczałtowo, czy za godzinę pracy).

Usługi sąsiedzkie opłacane będą przez gminy i to ich zadaniem będzie ustalenie zasad, na których będą one się odbywały, także pod kątem finansowym.

Wobec tego rada gminy jest zobowiązana do przygotowania uchwały, w której określone zostanie, w jaki sposób będą świadczone usługi sąsiedzkie i ile będzie kosztowało ich prowadzenie.

Należy jednak zaznaczyć, że gminy, które zdecydują się na realizację usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich będą miały możliwość w roku 2024 pozyskać dodatkowe środki finansowe na ich realizację w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów”.

Mając powyższe *na* uwadze podjęcie przedmiotowej uchwały *jest* w pełni uzasadnione.

Tadeusz Gebler
/-/ Burmistrz Dobrej

Załącznik

do uchwały nr/...../2023 Rady Miejskiej w Dobrej z dnia 2023 r.
w sprawie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych oraz usług sąsiedzkich

% kryterium dochodowego osoby samotnej, samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie	Wysokość odpłatności za jedną godzinę usługi w % dla osób:		
	dla osoby samotnej	dla osoby samotnie gospodarującej	dla osoby w rodzinie
1	2	3	4
do 100%	Bezpłatnie	Bezpłatnie	Bezpłatnie
powyżej 100 % do 200%	20 %	20 %	25 %
powyżej 200% do 300%	30 %	30 %	35 %
powyżej 300% do 400%	40 %	40 %	45 %
powyżej 400 % do 500%	50 %	50 %	55 %
powyżej 500 %	100%	100 %	100%